

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
2

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Vertegenwoordigend voetbal

Evalueren

Opleidingen

Opvallend gedrag

Voetbalontwikkeling

Allemaal Uitblinkers

Wim van Zwam, bondscoach Oranje onder 19

Evalueren op weg naar beter voetbal

Meer nog dan voorheen wil de KNVB de samenwerking zoeken met BVO's, RJO's en amateurclubs, om op deze wijze een zo sterk mogelijke basis te creëren voor het Nederlandse voetbal. Dat is belangrijk, omdat Nederland zijn leidende positie in het internationale voetbal dreigt te verliezen en binnen ons land talenten niet verloren mogen gaan. De KNVB ontwikkelt alvast een aanpak voor evaluatie van teams en spelers binnen het vertegenwoordigende voetbal. Wim van Zwam, bondscoach van Oranje onder 19, vertelt.

Visie op voetballen

Wanneer je wilt evalueren, moeten er ook uitgangspunten zijn waarop je je baseert. Hoe benadert de KNVB dit?

Wim van Zwam: "Het vertrekpunt bij alles wat de KNVB doet, is de visie

op voetballen die wij hanteren. Die komt erop neer dat wij voetballen beschouwen als een combinatie van aanvallen, verdedigen en omschakelen van aanvallen naar verdedigen en andersom. Vervolgens kijken we naar de handelingen van een speler in de

wedstrijd. Op deze wijze willen we achterhalen waaróm iets gebeurt. Vervolgens kun je daarop trainen.

Albert Stuivenberg, de bondscoach bij Oranje onder 17, en ik heb een overzicht gemaakt van wat wij verstaan onder 'goed voetballen', onderverdeeld in de diverse teamfuncties. In dat overzicht treffen we een logische volgorde aan van handelingen die in het veld verricht moeten worden. Het zal duidelijk zijn dat het hierbij gaat om team en individu. We kijken naar de bijdrage die een individu levert - binnen de voor en door het team gekozen speelwijze - aan de teamprestatie en we kijken naar de afstemming van de individuele kwaliteiten (welke spelers maken het 'beste' team). Deze facetten spelen dan ook een dominante rol in de evaluatie."

Ondersteuning

Kunt u aangeven wat binnen de KNVB speerpunten zijn tijdens evaluaties?

Op welke wijze is de werkwijze ook te vertalen naar amateurniveau?

Wim van Zwam: "Vanzelfsprekend maken we bij de KNVB gebruik van beeldmateriaal. Als wij beelden bekijken

Voorbeeld teamevaluatie verdedigen NJ017

Nederland - Slovenië EK 2012

Uitgangspunten / teamafspraken	1 st helft	2 ^{de} helft	toelichting
Compact - linies kort op elkaar	Goed	voldoende	georganiseerd lag het accent op hoog druk zetten en Slovenië vroeg dwingen tot fouten spelen lange bal. Compact heft tegenpartij / achterkant cirkel.
Compact houden (breedte + lengte)	Goed	voldoende	Veel aandacht besteed aan bal beweegt - team beweegt en het aansluiten / doorsluiten van de laatste linie wanneer bal teruguit wordt gespeeld.
Momenten van drukzetten	voldoende	Voldoende	deze wedstrijd m.n. gekozen op opbouw via rechtsbenige linker centrale verdediger te dwingen en hoog druk door de 3 spitsen. Buitenspelers starten tussen centrum en vleugelverdediger.
In hotzone altijd druk op de bal	Goed	Goed	vooral aandacht besteed in de voorbereiding op het doorbrengen van de middenvelders / buitenspelers van Slovenië. Dus niet te snel instappen / man volgen
Bij positiewisselingen op het middenveld - oplossen in de zone / op tijd coachen	Goed	goed	Verwacht waren veel positiewisselingen tussen de middenvelders onderling en in combinatie met buitenspelers. Dynamisch middenveld.
Bij diepgaande middenvelders / vleugelverdedigers - volgorde: volgen tot coaching van achteruit	Goed	voldoende	Tijdens trainingen en besprekingen m.n. de samenwerking op de flanken aan de orde gesteld. Wanneer mee, wanneer blijven in de zone.
Laatste linie speelt op lijn (wel rugdekking verlenen) - bewaak onderlinge afstanden.	Goed	goed	centrum verdedigers niet te kort op elkaar en hierdoor ruimte tussen centrum en vleugelverdedigers. + schuine lijn wanneer bal aan een zijkant
Accenten in de rustbespreking / coachhandelingen tijdens het spel gericht op het beter verdedigen	In de rust aandacht geschonken aan het weer snel organiseren als team bij georganiseerde opbouw van Slovenië. Veel spelers lopen terug zonder contact te hebben met de bal en te weinig contact met elkaar. In de 2e helft kiest met name de rechterverdediger te veel positie tussenin bij positiewisselingen van de tegenpartij. Er is te weinig communicatie met de middenvelder en buitenspeler voor hem waardoor regelmatig er tussen de linies een speler vrij kan komen. Rond de 16m is er wel voldoende druk waardoor de tegenpartij geen echte kans krijgt.		

Foto: KNVB.nl

ken met het team, dan komen we ook altijd op onze uitgangspunten terug. Dit kan zowel betrekking hebben op onze eigen wedstrijd als op wedstrijden van een tegenstander. Onze vraag luidt dan: ‘Wat zie je hier gebeuren?’ Soms doen we dit in de grote groep, soms zullen we dit functioneel onderverdelen. Alle punten die door de spelers benoemd worden, kunnen we in teamfuncties en teamtaken onderbrengen. Zo wordt het voor iedereen herkenbaar wat goed ging, en wat nog verbeterd kan worden. Wij praten hier over topniveau in Nederland, maar evenzeer kun je deze methode hanteren binnen het amateurvoetbal. Juist door daar goed met elkaar af te spreken wat je verwacht, kun je ook beter analyseren hoe het verlopen is en wat er goed ging of nog verbeterd kan worden.

Beelden ondersteunen onze evaluaties. Stel dat door de tegenstander de lange bal wordt gespeeld, hoe willen wij dat dan verdedigen? Ofwel een middenvelder gaat het duel aan en de centrale verdedigers en vleugelverdedigers verzorgen de rugdekking, ofwel een centrale verdediger gaat het duel aan, de

andere centrale verdediger geeft rugdekking samen met de backs die knijpen. Met beelden kunnen we dat prima laten zien. In ons systeem maken we een database met voorbeelden voor ieder specifiek spelmoment. Zowel van momenten dat het goed gaat als van momenten waarop het mis gaat. Door onze werkstructuur proberen we dit soort momenten allemaal herkenbaar te maken. Het werkt goed. Projecteren we dit alles op een gemiddelde amateurclub, dan kan de werkwijze ook daar een prima houvast en structuur bieden. Wel moeten er dan bij de club natuurlijk trainers beschikbaar zijn die de verschillende spel- en coachmomenten zelf ook herkennen en kunnen benoemen. Om dit te waarborgen zijn er de KNVB-cursussen en wil de KNVB deze clubs en trainers op alle mogelijke manieren ondersteunen.”

Uniforme standaard

Willen we in voetbal evalueren, dan is het zaak dat deskundige mensen ‘iets gaan vinden’ van een wedstrijd of een speler. Hoe komt dit tot stand?

Wim van Zwam: “De KNVB bouwt mo-

menteel aan een automatiseringsomgeving voor zowel team- als individuele evaluaties. Dat begint altijd met het invullen van een aantal basisgegevens. Hoe speelt de tegenpartij en hoe spelen wij. De rol van de tegenpartij is altijd heel wezenlijk voor de invulling van de eigen speelwijze (denken in kansen en bedreigingen). Verder is de manier waarop wij zaken willen oplossen van tevoren bekend. Die manier hebben wij immers vooraf duidelijk beschreven en is met de spelers besproken en getraind. Vervolgens hangen wij een beoordeling aan de wijze waarop de taken worden uitgevoerd: goed, voldoende of onvoldoende. In de toekomst zal dit vertaald worden in een puntensysteem van 1 tot 5.

Wat van enorm belang is, is dat je duidelijk omschrijft wat verstaan moet worden onder die beoordelingen. Wanneer is een prestatie op een bepaald vlak nu aan te merken als ‘voldoende’? Zaak is dat iedereen die beoordeelt, op dezelfde manier naar voetbal kijkt en dat er dus een uniforme standaard is. Uiteindelijk moet er een normering komen die bepaalt dat een speler bij een bepaalde score kandidaat-international is. Je hebt een aantal reportages van iemand en kunt dan uitleggen op welke vlakken zijn sterke en zwakke punten liggen. En je kunt de individuele speler precies laten zien welke elementen in zijn spel nog onder de maat zijn, of juist heel goed. Dat maakt zaken herkenbaar, bespreekbaar en trainbaar.

Daarom geven wij nu iedere voetbalactie een betekenis en een automatische beoordeling. Dit wordt de standaard voor beoordeling en scouting. Een handeling die leidt tot balverovering of die leidt tot het voorkomen van een doelpunt geeft een beoordeling ‘goed’. Een handeling die leidt tot het ophouden van de aanval heeft de beoordeling ‘voldoende’, et cetera. We hebben daarbinnen ook de dominante voetbalhandelingen beschreven. Door dit te doen, kunnen wij ook onze aandacht bij het scouten en beoordelen

van deze speler meer richten op die basistaken. Dan heb je er nog mee te maken dat een speler op clubniveau geweldig goed kan zijn, wat niet automatisch inhoudt dat hij op het niveau van een vertegenwoordigend elftal ook mee kan komen. Scouts kijken daarom, voordat ze de wedstrijden en de spelers gaan bekijken, eerst bij het vertegenwoordigende team waarvoor ze scouten. Zodat ze weten wat de norm is. En als een speler dan 'voldoende' of 'goed' scoort, weten wij waar we over praten."

Evaluaties

Je kunt op diverse niveaus de voortgang van spelers bespreken: met de speler zelf, binnen het team maar ook bij de club waar hij functioneert.

Wim van Zwam: "Uiteraard evalueren we binnen het vertegenwoordigende voetbal met het team. Dit doen we zo snel mogelijk na de wedstrijd. Het kan bijvoorbeeld daarom zo zijn, dat we de spelers na een wedstrijd pas een dag later naar huis laten gaan. Verder wil de KNVB de evaluaties ook communiceren met de clubs waarvoor de

spelers uitkomen. Op deze wijze kunnen ook deze clubs en hun trainers iets doen met de gegevens die wij hier hebben. Laten we ons allereerst focussen op het laatste.

In de toekomst willen wij dat de teamevaluatie beschikbaar komt voor de clubs. De BVO's en RJO's krijgen een inlogcode en kunnen in een beveiligde omgeving de teamevaluatie lezen, het liefst gekoppeld aan beelden die de bevindingen ondersteunen. Na een interlandperiode leggen wij contact met de clubs en gaan we daar op bezoek om de evaluaties te bespreken. Vervolgens zal er ook individueel geanalyseerd en geëvalueerd worden. Een nadeel daarbij is dat dit soort momenten vaak nog beperkt zijn tot de persoon die de bal heeft. Terwijl er in een wedstrijd zo veel meer gebeurt en een speler ook heel goede dingen kan doen terwijl hij de bal niet heeft en er ook niet direct in de buurt staat. De KNVB neemt daarom ook alle wedstrijden zélf op, zodat we niet afhankelijk zijn van televisiebeelden die logischerwijs de bal volgen. We coderen de beelden dan in aanvallen, verdedigen en omschakelen. Bijna altijd herkennen de trainers bij de clubs dezelfde situaties als die wij bij de bond herkennen. De clubs blijven natuurlijk altijd leidend als het gaat om het traject dat een speler zal doorlopen, maar de KNVB zal in een aantal gevallen wel aangeven wat zij de juiste route vindt: waar moet extra aan gewerkt worden, welke positie

Beoordelingsformulier 11-11					
Positie: aanvallende middenvelder (pos 10, middenveld punt naar voren)					
Naam:	Wedstrijd:	Links- / rechtsbenig:			
Geboortedatum:	Teamorganisatie:	Ingevuld door:			
Elftal:	Rol tegenpartij:	Datum:			

Uitstekend: handeling leidt tot doelpunt / Goed of uitstekend (afhankelijk van situatie): handeling leidt tot scoringskans / Voldoende: handeling leidt tot balbezit houden / Onvoldoende: handeling leidt tot balverlies / NB: beoordelingen zijn een gemiddelde van een aantal wedstrijden in een bepaalde periode	U	G	V	O	Toelichting
Omschakelen: (van verdedigen naar aanvallen)					
Schakelt om naar aanvallen.					
Dominante handelingen: vrijlopen/positiekiezen om de bal te ontvangen, snel bijsluiten, aan en meenemen, bal vasthouden, kaatsen, vooruit passen, wisselpass geven					
Totaalbeeld teamfunctie					
Aanvallen: (opbouwen en scoren)					
Houdt, in samenwerking met medespelers, het positie spel in de opbouw op gang					
Dominante handelingen: positiekiezen in de breedte/leugte van het veld, vrijlopen tussen de linies, ruimte creëren voor medespeler, vooruit aan- en meenemen, dribbelen, kort passen vooruit, steekpass					
Komt in scoringspositie					
Dominante handelingen: vrijlopen ("over" de spits heen gaan), dribbelen, schieten, koppen					
Creëert scoringskansen voor anderen					
Dominante handelingen: steekpass, dieptepass, voorzet					
Is in staat de taak gedurende de gehele wedstrijd uit te voeren					
Voert de taak onder alle omstandigheden uit (onder druk van de stand, tegenpartij, scheidsrechter, coach, weersomstandigheden, etc.)					
Totaalbeeld teamfunctie					
Verdedigen: (storen/doelpunten voorkomen)					
Helpt mee met het storen van de opbouw van tegenpartij					
Dominante handelingen: positie kiezen tussen tegenstander en doel, samenwerking met spits / buitenspelers, vastzetten, passlijn naar het middenveld afschermen, kantelen, tegenstander ophouden, directe tegenstander dekken, rugdekking geven, tegenstander overnemen, sliding maken, tackelen					
Voorkomt doelpunten					
Dominante handelingen: schot blokken, tegenstander blokken, sliding maken, tackelen, bal weggoppen					
Is in staat de taak gedurende de gehele wedstrijd uit te voeren					
Voert de taak onder alle omstandigheden uit (onder druk van de stand, tegenpartij, scheidsrechter, coach, weersomstandigheden, etc.)					
Totaalbeeld teamfunctie					

Opmerkingen / Advies:

Foto: KNVB.nl

vinden wij de juiste voor deze speler op dit moment in zijn carrière. Ook met de speler treden we soms in overleg. Bij zijn club is hij onomstreden op een bepaalde plaats, maar binnen het vertegenwoordigende elftal wordt hij elders ingezet. Dat moet bij een speler landen, hij moet inzien dat hij wellicht juist op die positie kan doorgroeien en de kans kan krijgen een topspeler te worden. Een goed voorbeeld daarvan is Gregory van der Wiel, die bij Ajax te boek stond als een centrale verdediger maar die uiteindelijk als rechtsback de top heeft gehaald. Maar voor de goede orde: wij kunnen en zullen een club nooit opleggen om een speler op een bepaalde plaats op te stellen. We zullen ook altijd beargumenteren waarom een speler bij ons op een andere positie speelt dan bij de club.”

Terugkoppeling

De KNVB investeert dus nadrukkelijk in de samenwerking met de clubs.

Wat verwacht u terug?

Wim van Zwam: “Als wij op bezoek zijn bij een BVO of RJO, verwachten wij een bepaalde mate van terugkoppeling. We horen graag in welke fase van een Persoonlijk Ontwikkelings Plan de speler zit en welke stappen men met hem maakt. Soms zien wij bepaalde kenmerken bij een speler die zijn eigen trainer helemaal niet herkent. Dan wordt het extra interessant. We gaan dan met elkaar in gesprek, hoe het nu kan dat de speler bij ons bepaald (voetbal)gedrag vertoont en bij zijn

club niet. Dat kan in de positie zitten die hij inneemt op het veld, maar ook in hiërarchie. Waar hij bij zijn club een leidende rol speelt, staat hij misschien in het vertegenwoordigende team onderaan in de pikorde. Dat kan een flinke impact hebben. Wij verwachten wel dat de clubs iets doen met hetgeen wij hebben opgemerkt en bevroegen ook daarop. Er staat tegenover dat de KNVB er ook op wil toezien dat een speler een bepaald trainingsprogramma afwerkt als hij bij ons is, maar niet veel aan spelen toekomt. Zeker tijdens een toernooi waarin een speler weinig speelt, kan dat aan de orde zijn.

We verwachten niet dat clubs per week of per dag doorgeven wat de situatie van de speler is. Waar we wellicht wel naartoe gaan, is het bijhouden van een logboek. Clubs doen dat vaak zelf al met hun spelers. In de aanloop naar het EK hebben wij dat met Onder 17 en Onder 19 ook gedaan. Dan gaat het om uitwisseling van gegevens. Wij hebben ons op dit moment nog beperkt tot de harde gegevens: wanneer gespeeld, hoeveel speelminuten gehad, wanneer getraind. Eigenlijk zou iedereen dat uit zichzelf moeten doen, maar het is nog geen vanzelfsprekendheid. Zelfregulering is daarbij een belangrijk facet.”

Onder 19

Met uw eigen team, Oranje onder 19, staat u weer aan de start van een nieuwe cyclus. Wat is dan de werkwijze?

Wim van Zwam: “Als we kijken naar deze periode van het jaar, stellen we vast dat we met een nieuwe wedstrijdreeks en een nieuwe groep beginnen. Het team moet aan elkaar wennen, maar toch snel tot prestaties komen. De nadruk ligt dan meestal op de teamfunctie verdedigen. Om goed aan te kunnen vallen, moet je daaraan voorafgaand goed verdedigen. Je moet de bal kunnen veroveren. Het is ook heel vervelend als je snel in een wedstrijd achter komt te staan. Daarom zijn goede afspraken in het verdedigen noodzakelijk en is dit vrijwel altijd het beginpunt. We starten dan met de vraag, hoe wij

de verschillende formaties van de tegenstander zullen bespelen. Wat doen we tegen 1:4:3:3, punt naar achteren of punt naar voren, wat zetten wij er tegenover als zij met twee spitsen spelen. In de loop van het jaar komt er ook ruimte voor scenariotrainingen. Wat doen we als we vóór staan met nog een kwartier te spelen? Wat wordt onze aanpak, als we met een kwartier op de klok áchter staan? Wij staan vóór en de tegenstander zet er een spits bij, wat moeten wij dan doen?

In onze benaderingen bij vertegenwoordigende elftallen is het team altijd belangrijker dan het individu. Het individu ontwikkelt zich dus altijd binnen de context van het team. Daarin kan dat individu dan ook excelleren. Op het moment dat een speler zijn eigen ding doet en zich niet bewust is van zijn rol binnen de ploeg, zijn we op het verkeerde pad. Individueel ontwikkelen wordt nog wel eens beschouwd als ‘ruimte geven om een speler zijn eigen ding te laten doen’. Op het EK dat dit jaar gewonnen werd door Oranje onder 17, was dit een belangrijk aandachtspunt. Nederlandse voetballers van deze leeftijd moeten daarin vaak nog stappen maken. Mede daarom is het proces dat we nu inzetten met zowel individuele als teamevaluaties zo ontzettend belangrijk.”

Samenvatting:

- De KNVB ontwikkelt een vergaand systeem van team- en individuele evaluaties.
- Uitgangspunt hierbij is de visie op voetballen die de bond hanteert.
- Om goed te kunnen beoordelen, is een uniforme standaard essentieel.
- BVO's en RJO's zullen toekomstig team- en individuele evaluaties mét beelden toegespeeld krijgen.
- De KNVB overlegt met de BVO's en RJO's hoe de spelers het best begeleid kunnen worden.
- Binnen vertegenwoordigend voetbal gaat het team altijd voor het individu maar moet er wel ruimte zijn voor de unieke kwaliteiten van het individu.

Duurzaamheid en maatwerk

Opleiden in de vereniging: opvallend gedrag

Dit artikel is de eerste in de reeks waarin onder de noemer 'Opleiden in de vereniging' een aantal keuzemodules de revue zal passeren. Allereerst wordt een algemene inleiding gegeven, waarin de visie van de KNVB op opleiden centraal staat. Daarna zal de module 'Opvallend gedrag' worden toegelicht.

Vorig jaar heeft de KNVB na tien jaar afscheid genomen van het Masterplan Jeugdvoetbal. Een periode waarin veel is gebeurd, zowel in de top (bijvoorbeeld de resultaten van de diverse

nationale teams) als aan de basis (bijvoorbeeld de groei van meisjesvoetbal) van de voetbalpiramide.

Samen met de districten zijn de afgelopen periode nieuwe plannen ontwik-

keld, met als doel de verenigingen zo goed mogelijk te helpen bij het realiseren van hun doelstellingen en ambities. Twee belangrijke zaken spelen daarbij een rol, namelijk dat:

Tino Stoop

Sinds 1998 is Tino Stoop werkzaam bij de KNVB. Aanvankelijk in het district Oost als projectmedewerker, van 2000 tot 2005 als stafdocent voor de Academie (docentenscholing, pupillenmodules). Vanaf 2010 is hij als stafmedewerker werkzaam voor de afdelingen Academie (o.a. als docent TC I senioren, TJC en OBC) en VTZ (o.a. clubontwikkeling). In het amateurvoetbal is hij momenteel als hoofdtrainer-coach verbonden aan Stevo Geesteren.

- verenigingen het voortouw nemen bij hun eigen ontwikkeling volgens het principe 'Leer mij het zelf te doen'.
- er geen talent (spelers en kader) verloren mag gaan.

Maatwerk

Een van de zaken die de KNVB zich ten doel heeft gesteld is om verenigingen, ongeacht hun niveau, te helpen hun zaken structureel aan te pakken. De ervaring heeft geleerd dat er naast de overeenkomsten tussen verenigingen ook verschillen zijn. Juist die verschillen kunnen aanleiding zijn voor

alle betrokken partijen om niet alleen zo goed mogelijk te kijken naar oplossingen-opmaat, maar ook naar het verder helpen ontwikkelen van de verenigingen. Met andere woorden: duurzaamheid en maatwerk staan hoog in het vaandel. Het creëren van draagvlak is een van de basisprincipes waarmee successen kunnen worden behaald. Dat

TRAINER COACH OPLEIDINGSMODEL VELD			
V	COACH BETAALD VOETBAL UEFA PRO / 838 UUR		HOOFD JEUGD OPLEIDING / 408 UUR
IV	TRAINER – COACH I JEUGD UEFA-A / 385 UUR	TRAINER – COACH I SENIOREN UEFA-A / 365 UUR	TECHNISCH JEUGD COÖRDINATOR II 136 UUR
	TRAINER – COACH II UEFA B / 303 UUR		
III	TRAINER COACH III JEUGD 200 UUR	TRAINER COACH III SENIOREN 200 UUR	(TECHNISCH) JEUGD COÖRDINATOR III 63 UUR
II	MODULE TRAINER F/E/ D 40 UUR	PUPILLEN TRAINER 70 UUR	JUNIOREN TRAINER 85 UUR
I	G-VOETBAL TRAINER 40 UUR		
	JEUGDVOETBALLEIDER 30 UUR		

Het komend seizoen (2013-2014) wordt de module Opvallend gedrag aangeboden; OBC is een niveau 2-opleiding.

is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Want hoe krijg ik draagvlak in een vereniging? Hoe krijg ik boven tafel

wat er speelt? Hoe

breng ik in

kaart welke

mensen

iets (kun-

nen) be-

tekenen

voor de

vereniging?

Op welke wijze

kom ik erachter wat

de ambitie van de

vereniging is? Hoe

kan de vereniging

zich (verder) ont-

wikkelen en wat

is ervoor nodig om

dat te realiseren?

Instrumenten

De KNVB heeft de afgelopen jaren veel kennis en ervaring opgedaan als het gaat om verenigingsondersteuning. Enkele voorbeelden hiervan zijn de regiocoaches, de diverse opleidingen (bijvoorbeeld de pupillenmodules) of de vele producten

(de Blauwdruk van het Voetbalbeleidsplan, de serie Allemaal Uitblinkers!). De volgende stap is om er samen voor te zorgen dat deze 'kortstondige' activiteiten een structurele positie krijgen in de vereniging. De kernvraag is dan ook: Hoe nu verder?

Om antwoord te kunnen geven op deze vraag is het nodig om de behoefte van de vereniging in kaart te brengen.

Een behoefte die duidelijk wordt nadat is vastgesteld waar de vereniging voor staat en waar men naar toe wil. 'Waar willen we als vereniging over vijf jaar staan?' 'Hoe zullen we dat aanpakken?' 'En wie hebben we daarvoor nodig?' Het filmpje 'Back to basics' (te zien via Youtube) laat heel mooi zien wat de primaire taak van een vereniging is, namelijk het verenigen van mensen.

Er is een aantal instrumenten voorhanden om in kaart te brengen hoe het met de vereniging is gesteld. De module 'Bepaal de ambitie' en 'de Trainer-coachscan' zijn KNVB-tools die verenigingen kunnen helpen. Het is aan de verenigingen om de (juiste) keuzes te maken. De KNVB heeft daarbij een adviserende, ondersteunende taak wanneer het gaat om club- en kaderontwikkeling.

OBC

Een van de afdelingen van de KNVB is de Academie, die staat voor opleidingen voor arbitraal en technisch kader, op allerlei niveaus. Op <http://www.academie.knvb.nl/> staat een volledig overzicht van te volgen opleidingen. Een van de opleidingen die de Academie aanbiedt is de cursus Opleiden Binnen de Club (OBC). De KNVB hoopt hiermee tegemoet te komen aan de vraag van de verenigingen.

Met de ervaring die met de cursus OBC is opgedaan, heeft de KNVB de inhoud kunnen optimaliseren. Dit seizoen (2012/2013) zal op beperkte schaal 'OBC nieuwe stijl' worden aangeboden. Het is de bedoeling dat in het seizoen 2013/2014 de module in alle districten volledig operationeel zal zijn. Kernwoorden in het verband van opleiden in de vereniging zijn:

- competent kader
- continuïteit in het ondersteunen, opleiden en begeleiden van kader
- leren in de vereniging (vergelijkbaar met: leren op de werkplek)
- bewustwording en verantwoordelijkheid bij de (verantwoordelijken van de) vereniging
- opleiding 'op maat'
- vervolg en nazorg; een eerste aanzet om te komen tot continuïteit

Het streven is om deze module zoveel mogelijk bij de vereniging zelf aan te bieden. Een vereniging meldt zich bij het district, waarbij de verenigingsvraag leidend is voor de inhoud van de cursus.

Eddy Kuik is als clubcoach en docent actief bij de KNVB. In het voorjaar van 2012 organiseerde Kuik samen met KNVB-docent Gert Slomp een cursus bij vv d'Olde Veste in Steenwijk.

Eddy Kuik: "Het is een cursus van vijf avonden, waarvan de laatste een terugkombijeenkomst is. De inhoud van de cursus is gebaseerd op de opvoedingsstrategieën: structureren, stimuleren, negeren en isoleren. Dit wordt inhoudelijk aangevuld met het 4G-schema. Tijdens de cursus gaan we nader in op je rol als trainer in het omgaan met opvallend gedrag. Wat doe je ermee? Heb je de ouders gesproken? Heb je achtergrondinformatie over die jongen? We praten over de invloed van een trainer op voetballers, de omgang tussen voetballers onderling, met scheidsrechters en met ouders. Stapsgewijs reiken we trainers en leiders middelen aan om beter om te gaan met opvallend gedrag. Deels door veel vragen te stellen en te praten, maar ook door goede voorlichting te geven. Over ADHD en PDD-NOS bijvoorbeeld."

Annet Wiersema is lid van de MVA commissie (maatschappelijk verantwoorde activiteiten) bij d'Olde Veste in Steenwijk.

Annet Wiersema: "Bij d'Olde Veste zagen we, net als bij elke andere club waarschijnlijk, jongens met afwijkend gedrag. Pupillen die bijvoorbeeld steeds bij de doelpaal blijven staan, of die gedragsproblemen vertonen tijdens een training of wedstrijd. Dat zorgt soms voor onbegrip bij medespelers en ook wel bij trainers of leiders. Maar hoe ga je daar nu mee om? Want wij willen dat soort jongens wel voor de sport behouden. We zijn begonnen met die cursus en ik merk dat het zijn vruchten afwerpt. Er is, door de handvatten die aangereikt zijn door Eddy Kuik en Gert Slomp, veel meer bewustwording ontstaan bij het kader. Er ligt namelijk altijd iets ten grondslag aan dat opvallende gedrag. Het gebeurt niet met opzet. Trainers en leiders begrijpen dat nu beter en benaderen spelers positiever. Ze praten vaker met ze en denken mee in het opzetten van protocollen over hoe we omgaan met opvallend gedrag bij de club."

De cursus OBC bestaat uit vijf bijeenkomsten. Thema's worden zowel in de theorie als in de praktijk (op het veld) aan de orde gesteld, waarbij het praktijkdeel op het veld aansluit bij de ervaring van de cursisten. Tijdens de eerste bijeenkomst staat het thema 'Wat is voetballen?' centraal. De inhoud van de vervolgbijeenkomsten is afhankelijk van de verenigingsbehoefte. Aan het einde van de cursus ontvangen de cursisten van de KNVB-docent een certificaat met daarop vermeld de specialisatie die ze hebben gevolgd. Voor de duidelijkheid: OBC is een cursus op niveau 2.

Opvallend gedrag

Een van de (algemene) keuzemodules is 'Opvallend gedrag'. De reden dat dit is opgenomen in het programma heeft te maken met het feit dat trainer-coaches en leiders steeds vaker constateren dat een aantal kinderen speciale aandacht nodig heeft.

Iedere trainer-coach heeft wel eens te maken met spelers die zich opvallend of afwijkend gedragen. Spelers die niet luisteren, ruzie maken of op andere wijze storend gedrag vertonen. Anders zijn is op zich geen probleem, want ieder kind is uniek. Er is niet zoiets als een manier van gedragen. Een keer niet luisteren betekent niet meteen probleemgedrag. Storend gedrag wordt pas probleemgedrag wanneer het niet af en toe plaatsvindt, maar regelmatig en als iemand daar last van ondervindt. Wanneer er sprake is van storend gedrag of probleemgedrag, is het goed dat de trainer-coach eerst de oorzaak van het gedrag bij zichzelf zoekt. Hij kan zichzelf afvragen of:

- hij op een juiste wijze mét de kinderen praat in plaats van óver de kinderen
- de training wel uitdagend genoeg is
- de vorm niet te gemakkelijk of juist te moeilijk is
- de groepen of teams goed ingedeeld zijn

Meer informatie?

Door middel van dit aanbod wil de KNVB een positieve bijdrage leveren aan de alledaagse praktijk van trainer-coaches, leiders en alle andere betrokkenen die het voorrecht hebben met kinderen in de voetbalvereniging te mogen werken. Wilt u, naar aanleiding van dit artikel, meer informatie over opleidingen of ondersteuning die de KNVB u en uw vereniging kan bieden, dan kunt u contact opnemen met de afdelingen Voetbaltechnische Zaken op een van de districts-kantoren van de KNVB:

District Noord	0513 – 618900	noord-vtz@knvb.nl
District Oost	0570 – 664242	oost-vtz@knvb.nl
District West 1	020 – 4879130	west1-vtz@knvb.nl
District West 2	010 – 2862111	west2-vtz@knvb.nl
District Zuid 1	076 – 5728300	zuid1-vtz@knvb.nl
District Zuid 2	046 – 4819400	zuid2-vtz@knvb.nl

Ligt de oorzaak niet bij de trainer-coach, dan kan het gedrag van de speler verder worden onderzocht. De KNVB heeft in samenwerking met de Haagse Hogeschool en Kennispraktijk een module ontwikkeld die kan bijdragen tot 'lastenverlichting' bij de kinderen en de begeleiding. Als ondersteunend lesmateriaal is een usb-stick beschikbaar met videobeelden met proefgroepen en interviews met Foppe de Haan, Gertjan Verbeek en Jean-Paul van Gastel. Deze module wil helpen mogelijke antwoorden te vinden op vragen omtrent de omgang met spelers. Hij laat de trainer-coach ook nadenken over zaken als:

- Hoe kan ik een training geven waar alle spelers plezier aan beleven?
- Hoe kan ik gewenst gedrag stimuleren?
- Wat is storend gedrag?
- Wat is probleemgedrag?
- Welke manieren zijn er om op storend gedrag of probleemgedrag te reageren?

4G-model

In het eerste deel wordt een kader geschetst rond een veilig sportklimaat. Vervolgens wordt ingegaan op de invloed die een trainer-coach heeft op de spelers, waarbij de rol als opvoeder van de trainer-coach wordt besproken. Het goede voorbeeld geven en de spelers 'op maat' trainen en coachen zijn belangrijke vaardigheden van de trainer-coach. Die vaardigheden zijn belangrijk voor het met plezier leren

voetballen en voor het met plezier met elkaar omgaan.

Vervolgens staat een aanpak gericht op het creëren van gewenst gedrag en het bijstellen van storend gedrag centraal. Deze aanpak bevat een aantal omgangsvaardigheden van de trainer-coach. Deze omgangsvaardigheden worden ook wel de opvoedingsstrategieën genoemd.

Het 4G-model, dat staat voor Gebeurtenis (G1) + Gedachten (G2) = Gevoel (G3) + Gedrag (G4), vormt de rode draad in de module. Wanneer het via de opvoedingsstrategieën niet lukt storend gedrag te verbeteren en er herhaaldelijk storend gedrag optreedt, kan er sprake zijn van een structureel probleem. Een model om (probleem-)gedrag te analyseren is het 4G-model. Het gebruik van dit model biedt ook mogelijkheden gedrag te beïnvloeden. In principe kan al het gedrag geanalyseerd en beïnvloed worden via het 4G-model: bewegingsgedrag van een speler, gedrag van een speler in relatie tot zijn omgeving (trainer-coach, spelers, ouders), gedrag van de trainer-coach, leider, et cetera. Het 4G-model is uiteindelijk een model voor zelfcoaching.

In het laatste deel van de module komen de verschillende kernen bijeen. Voorbeeldgedrag, het op maat coachen van een individuele speler en de opvoedingsstrategieën worden in het 4G-model geplaatst.

Allemaal Uitblinkers

'Wat is er mooier dan het begeleiden van kinderen bij het ontwikkelen van hun voetbalcapaciteiten?' Met deze uitspraak vatte KNVB-coach Wim van Zwam in één zin de essentie van de verzameling leermiddelen 'Allemaal Uitblinkers' samen, een unieke reeks voor trainers, coaches, begeleiders en ouders van D-, E-, F- en mini-pupillen.

De KNVB wil kinderen met plezier laten voetballen en daardoor ook beter leren voetballen. Met deze reeks handboeken wil de KNVB alle trainers, begeleiders, coördinatoren en ouders helpen bij het begeleiden, trainen en coachen van jonge voetballers. Tegelijk met elk boek is een dvd verschenen met veel uitgeknipte oefenvormen en praktische informatie. Auteur Jeroen Siebelink heeft voor de vier handboeken pupillenteams van verschillende verenigingen uit het land van dichtbij gevolgd. De spelers, ouders, coördinatoren, trainers en begeleiders gaven hem een inkijk in de mooie wereld van het pupillenvoetbal.

In elke uitgave wordt verder ingegaan op de verschillende leeftijdscategorieën en de daarbij behorende activitei-

ten. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de voetbaltechnische aspecten, maar worden ook de organisatie van de activiteiten en de omgang van alle

betrokkenen met elkaar uitgelicht. In het boek wordt, aan de hand van praktijkvoorbeelden, getoond hoe met elke categorie om te gaan. Op de

Oefenvorm 2.1

4 (+k) tegen 3 (+k) lang smal veld met grote doelen

Regels:

- beide teams kunnen scoren op een groot doel met keeper
- als de bal uit is indribbelen of ingaan voor drietal en ingaan voor vierstal
- bij een hoekschoot / achterbal starten bij de keeper van het vierstal
- subtiel score wanneer het drietal de bal veroverd op helft tegenpartij en scoort
- na verloop van tijd wisselen team A en team B van rol

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 45-50 meter
- breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 9-12 spelers
- 10, 11 of 12 spelers (doornivellen na elk doelpunt, achterbal of hoekschoot)

Materialen:

- 8 ballen
- 4 pionnen
- 8 hekje (4 om 4)
- 2 grote doelen (2 bij 2 meter)
- 16 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

- Aanvallen:**
 - in de opbouw de tegenpartij 'lokken' om de ruimte in de diepte te creëren
 - na teruggeven van de bal zo snel mogelijk de dieptepass spelen
- Verdedigen:**
 - eerst in organisatie komen en van daaruit druk geven op de opbouw van de tegenpartij

Eisen aan het spel:

- Aanvallen:**
 - 'diep' denken
 - het kunnen vingsaken van de bal
 - goed positioneren in de kleine ruimte als voorbereiding op de dieptepass
 - korte 1-2 combinaties en balvername
 - goede afstemming tussen opbouwers en diepe speler
- Verdedigen:**
 - naar bal toe verdedigen
 - aanspellen naar diepe speler dicht houden

Methodiek - Monitoren/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken

Aanvallen makkelijker maken / verdedigen moeilijker maken

- bal sneller maken
- oefenvorm 2.2

De uitgaves in de serie Allemaal Uitblinkers zijn verkrijgbaar via www.voetbal.nl/cursusmateriaal. In deze webshop zijn tevens andere middelen van de KNVB verkrijgbaar, zoals de box Pupillenscheidsrechters, clipbords, het informatiepakket voor de coördinator mini-pupillen, lesmappen ten behoeve van het basis- en voortgezet onderwijs en notitieboekjes voor trainers-coaches.

Voorfase 1.1 / warming-up

oversteekspel - 2 verdedigers en doeltjes

Regels:

- 6 spelers met bal proberen te dribbelen naar de overkant
- na het passeren van de verdedigers kunnen de aanvallers alleen punten krijgen wanneer ze door één van de drie doeltjes dribbelen en via het 'krookdi' terugkomen
- dribbelen door de doeltjes aan de zijkant (prinsje) = 1 punt; dribbelen door het middelste doeltje (geit) = 2 punten
- als de verdediger de bal veroverd en de bal onder controle heeft (bal onder de voet) of als de bal van de aanvaller buiten de ruimte komt krijgen de verdedigers 1 punt
- de verdediger mogen alleen verdedigen in de ruimte voor de doeltjes
- de speler die het meest 8 punten haalt is winnaar, de verdedigers die samen in 2 minuten de meeste punten halen zijn de verliezers

Organisatie:

- afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid
- lengte: 20-25 meter
- breedte: 15-18 meter

Aantal spelers:

- 8-10 spelers

Materialen:

- 8 ballen
- 52 pionnen
- 2 hoesjes (alleen de verdedigers)
- 8 hoedjes

Inhoud - Bedoeling van deze vorm

Karakteristiek:

- Aanvallen:**
 - met de bal langs de verdedigers en door één van de drie doeltjes dribbelen zonder dat de verdedigers de bal afpakken of de bal buiten de ruimte komt
- Verdedigen:**
 - positie tussen twee aanvallers in de doeltjes
 - speler(s) met de bal verdedigen en draaien het bal maken van een hoel
 - bal dribbelen en controleren (voet op de bal)

Eisen aan het spel:

- Aanvallen:**
 - overzicht houden in de situatie, waar staan de verdedigers / waar is ruimte
 - kiezen van het juiste moment om in te dribbelen
 - bal steeds onder controle houden, veranderen van richting en veranderen met de bal of juist terug gaan naar de bakgrin
 - kiezen van het moment en de richting van de passwaactie
 - afsnijden van de pas van de verdediger en het afschermen van de bal
- Verdedigen:**
 - bal blijven zien
 - zonder overdringen het scoren van de tegenstander beletten
 - positie tussen twee aanvallers in de doeltjes
 - druk op de bal houden en de bal op het juiste moment veroveren
 - met elkaar een speler insluiten / samenwerken

Methodiek - Monitoren/Makkelijker

Aanvallen moeilijker maken / Verdedigen makkelijker maken

- veld smaller maken
- doeltjes waar doornen geplaatst kan worden kleiner maken (pijlen dichter bij elkaar)
- maximaal 3 spelers tegelijkertijd mogen dribbelen

Aanvallen makkelijker maken / Verdedigen moeilijker maken

- veld breder en/of langer maken
- oversteekspel met 2 verdedigers (oefenvorm 1.1 / WU - variant)
- oversteekspel met 1 verdediger en doeltjes (oefenvorm 1.2)

Tip:

- wanneer steeds dezelfde spelers de meeste punten krijgen is het verstandig om teams te maken en het team dat de meeste punten haalt binnen 2 minuten in de winnaar

dvd staan specifieke oefenvormen en themafilms, specifiek over de betreffende categorie.

Recent is de uitgave over mini-pupillen toegevoegd aan de serie en in de toekomst zal deze uitgebreid worden. De uitgave over mini-pupillen behandelt thema's waarmee verenigingen voor deze vijf- en zesjarige jongens en meisjes organiseren. De uitgave maakt onderdeel uit van het project 'Mini-pupillen spelen Welpenvoetbal'. Een speciaal programma van de KNVB en de ING om het (mini-pupillen)voetbal in verenigingsverband te stimuleren. Het laat kinderen spelenderwijs kennismaken met voetbal en aparte trainingsvormen en -materialen. Met het gebruik van de speciale materialen, het boek en de dvd Allemaal Uitblinkers wordt het voetbalveld omgetoverd tot een ware speeltuin voor deze vijf- en zesjarige jongens en meisjes!

Startvorm / Oefenvorm

Krookdienspel

Regels:

- De spelers proberen, dribbelend met een bal, vanuit hun pion naar het middelste vak (de vijver) te dribbelen en terug.
- De speler(s) in het vak (krookdi) probeert de bal uit het vak (vijver) te houden door deze af te pakken of weg te tikken. Als de bal aangerakkt is, ga je eerst terug naar de pion waar je begonnen bent.
- Als de speler het bal uit om terug te keren in het vak, zonder dat de bal door de krookdi aangerakkt is, mag hij een hoedje op zijn pion leggen. De speler die als eerste vijf hoedjes op de pion heeft, is de winnaar.

Organisatie:

- Afmeting: afhankelijk van leeftijd en vaardigheid.
- Lengte: 30 meter.
- Breedte: 20 meter.

Aantal spelers:

- 5-10 spelers.

Materialen:

- Iedere speler één bal.
- 1-2 hoesjes (alleen verdediger(s)).
- 8 pionnen.
- 20 hoedjes.

Algemene uitgangspunten:

Aanvallen:

- Doelpunten maken.
- Dribbelen naar het vak en terug (proberen de bal dichtbij je te houden).
- Actief mee blijven doen.

Begeleiding van beide teams:

Algemeen:

- Wordt het spel door iedereen gespeeld?
- Wordt het spel door iedereen geleerd?
- Wordt er door iedereen plezier aan beleefd?

Spelers/sters:

- Komt ieder kind aan de bal?
- Heeft ieder kind succes?
- Wordt ieder kind uitgedaagd in het spel?

Nieuwe eBooks - uniek materiaal - niet eerder gepubliceerd

 A-jeugd Winnen als team A-jeugd € 10,- (ca. 150 pag.)	 B-jeugd Leren te spelen als team B-jeugd € 10,- (ca. 150 pag.)	 C-jeugd Afstemmen balacten binnen team C-jeugd € 10,- (ca. 150 pag.)	 D-jeugd Leren balacten binnen team D-jeugd € 6,- (ca. 95 pag.)
 E-jeugd Leren samen spelen E-jeugd € 6,- (ca. 95 pag.)	 F-jeugd Basis worden over de bal F-jeugd € 2,50,- (ca. 35 pag.)	 (Jeugd)Keeper De weg naar de Keeper Jeugdkeeper € 4,- (ca. 55 pag.)	 Mini-pupil Leren spelen Mini pupil € 2,50,- (ca. 35 pag.)

eBooks - deze boeken zijn nu ook als eBook verkrijgbaar

 Voetbaltraining 4 € 11,50 (ca. 200 pag.)	 Voetbaltraining 5 € 11,50 (ca. 200 pag.)	 De Voetbalmethode 1 Voetbalhandboek € 6,75 (ca. 128 pag.)	 De Voetbalmethode 2 Opbouwen € 6,75 (ca. 149 pag.)
 De Voetbalmethode 3 Aanvallen via de flank € 6,75 (ca. 161 pag.)	 De Voetbalmethode 4 Aanvallen via het centrum € 6,75 (ca. 158 pag.)	 De Voetbalmethode 5 Verdedigen € 6,75 (ca. 140 pag.)	

Voordelen van onze eBooks

- ✓ goedkoop, al vanaf € 2,50
- ✓ altijd bij de hand op uw thuiscomputer/
- ✓ direct te downloaden (na online betaling)
- smartphone en/of tablet
- ✓ praktijk staat centraal
- ✓ abonnees ontvangen 7,5% korting
- ✓ online te bestellen via devoetbaltrainer.nl/winkel

